

2 0 1 4

La llengua als estatuts i als projectes constitucionals recents de Catalunya

Constitució Estat català dins la República federal espanyola 1883	No en fa referència
Constitució regional de les Bases de Manresa 1892	Única llengua oficial català, fins i tot en les relacions amb el poder central
Estatut del 1919	No en fa referència llevat en temes molt concrets i de formes diferents segons la versió, com els requisits judicials o l'assignatura de castellà
Constitució de l'Havana 1928	L'única llengua oficial és el català. Per entrar en possessió dels drets polítics, ésser elector i elegible, desplegar funcions i obtenir càrrecs públics serà necessari ésser major d'edat i saber llegir i escriure en català. L'ensenyança primària obligatòria és en català dels sis als dotze anys. L'ensenyança secundària serà també en català però a més s'ensenyarà el castellà de manera obligatòria i el francès, anglès i alemany, de manera potestativa dos d'ells i un altre d'ells obligatori.
Estatut de 1931 (aprovat en referèndum)	L'única llengua oficial és el català. El català és la llengua de l'administració catalana. En les relacions amb el govern de la República serà oficial la castellana. Els ciutadans poden adreçar-se també en castellà davant l'administració catalana. El català és la llengua de l'escola primària i secundària. En les escoles primàries de Catalunya serà obligatori l'ensenyament de l'idioma castellà. La Generalitat mantindrà escoles primàries de llengua castellana en tots els nuclis de població on, segons el darrer trienni, hi hagi un mínim de 40 infants de llengua castellana. En aquestes escoles s'ensenyarà també la llengua catalana. La Generalitat té plenes competències en ensenyament. El català és la llengua dels òrgans de justícia tot i que els ciutadans també es poden adreçar en castellà. El govern català té plenes competències en justícia, inclosa la militar.
Estatut de 1932 (modificat el del 1931 pel govern espanyol)	Hi ha dues llengües oficials: el català i el castellà. Per a les relacions oficials de Catalunya amb la resta d'Espanya, així com per a la comunicació de les autoritats de l'Estat amb les de Catalunya, la llengua oficial serà el castellà. Dins del territori català, els ciutadans, qualsevol que sigui llur llengua materna, tindran dret a exigir l'idioma oficial que prefereixin en llurs relacions amb les autoritats i funcionaris de totes classes, tant de la Generalitat com del govern de l'estat. Les competències en ensenyament de la Generalitat estan sotmeses a la voluntat del govern espanyol. Dins del territori català, el ciutadans,

qualsevol que sigui llur llengua materna tindran dret a exigir l'idioma oficial que prefereixin en llurs relacions amb els Tribunals i funcionaris de **justícia**. A cada escrit o document judicial que es presenti davant dels Tribunals de Justícia, redactat en llengua catalana, haurà d'adjuntar-se la seva corresponent traducció castellana, si així ho sol·licita alguna de les parts. Llevat de la militar el govern català té plenes competències en justícia.

Estatut 79	Estatut 2006 Parlament	Estatut 2006 congrés (en blau on hi ha canvis respecte al del Parlament)	Estatut després de la sentència TC 2010 arran del recurs del PP (en blau on hi ha canvis respecte a l'aprovat)
Oficialitat i reconeixement	Oficialitat i reconeixement	Oficialitat i reconeixement	Oficialitat i reconeixement
Hi ha dues llengües oficials i una de pròpia tot i que l'aranès s'ensenyarà i serà objecte de respecte i protecció. – a3	El català és un dret històric – a5 Hi ha tres llengües oficials a Catalunya, català, occità i castellà. El català és llengua pròpia de Catalunya i l'occità de la Vall d'Aran –a6	El català és un dret històric – a5 Hi ha tres llengües oficials a Catalunya, català, occità i castellà. El català és llengua pròpia de Catalunya i l'occità de la Vall d'Aran –a6	El català no és un dret històric (el reconeixement de drets històrics només es pot fer per a les comunitats forals). – a5 Hi ha tres llengües oficials a Catalunya, català, occità i castellà. El català és llengua pròpia de Catalunya i l'occità de la Vall d'Aran –a6
	La Generalitat i l'Estat han d'emprendre les accions necessàries perquè el català sigui oficial a la Unió Europea i s'empri en els estaments internacionals. -a6	La Generalitat i l'Estat han d'emprendre les accions necessàries perquè el català sigui oficial a la Unió Europea i s'empri en els estaments internacionals. -a6	La Generalitat i l'Estat han d'emprendre les accions necessàries perquè el català sigui oficial a la Unió Europea i s'empri en els estaments internacionals. -a6
Ús oficial en les administracions	Ús oficial en les administracions	Ús oficial en les administracions	Ús oficial en les administracions
La Generalitat ha de garantir l'ús oficial del català i castellà. –a3	El català és la llengua d'ús normal i preferent de totes les administracions públiques a Catalunya. – a6 Les persones poden adreçar-se a Catalunya en català, castellà i occità a totes les administracions. –a33	El català és la llengua d'ús normal i preferent només de les administracions públiques de Catalunya. – a6 Les persones poden adreçar-se a Catalunya en català, castellà i occità a totes les administracions. –a33	El català és la llengua d'ús normal, com ho pot ser el castellà, però no pas la preferent de cap de les administracions públiques, ni tan sols de les catalanes ni dels mitjans de comunicació públics de Catalunya. –a6 <i>únic punt eliminat. El mot "preferent", la resta són interpretacions.</i> Les persones poden adreçar-se a Catalunya en català, castellà i occità, a totes les administracions però no pas als òrgans constitucionals de l'Estat. No es pot estendre la cooficialitat del català

			més enllà del territori de Catalunya, ni tampoc en poders públics que tot i trobar-se a Catalunya, s'adrecen a tot l'Estat. – a33
Les persones poden adreçar-se per escrit en català al òrgans constitucionals de l'Estat –a33	Les persones poden adreçar-se per escrit en català al òrgans constitucionals de l'Estat –a33	Les persones no poden adreçar-se per escrit en català als òrgans constitucionals de l'Estat (en tot cas el dret, si es desenvolupés, s'haurà de regular per una llei estatal). –a33	
L'administració de l'Estat a Catalunya ha d'acreditar que el seu personal té un nivell suficient de català i castellà. –a33	L'administració de l'Estat a Catalunya ha d'acreditar que el seu personal té un nivell suficient de català i castellà. –a33	L'administració de l'Estat a Catalunya no ha d'acreditar que el seu personal té un nivell suficient de català (en tot cas el deure, si es desenvolupés, s'haurà de regular per una llei estatal). –a33	
Els poders públics han de protegir i promoure el català –a50	Els poders públics han de protegir i promoure el català –a50	Els poders públics han de protegir i promoure el català –a50	
La Generalitat i ens locals, i les empreses que en depenen o en són concessionàries, han d'emprar com a mínim el català en totes les actuacions internes i entre elles. –a50	La Generalitat i ens locals, i les empreses que en depenen o en són concessionàries han d'emprar com a mínim el català en totes les actuacions internes i entre elles. –a50	La Generalitat i ens locals, i les empreses que en depenen o en són concessionàries poden emprar el català i el castellà en totes les actuacions internes i entre elles. El català no pot ser llengua preferent en aquestes actuacions –a50	
La Generalitat i ens locals, i les empreses que en depenen o en són concessionàries, han d'emprar com a mínim el català en totes les actuacions adreçades a persones residents a Catalunya llevat que els ciutadans demanin de rebre-les en castellà –a50.	La Generalitat i ens locals, i les empreses que en depenen o en són concessionàries, han d'emprar com a mínim el català en totes les actuacions adreçades a persones residents a Catalunya llevat que els ciutadans demanin de rebre-les en castellà –a50.	La Generalitat i ens locals, i les empreses que en depenen o en són concessionàries, poden emprar el català en les actuacions adreçades a persones residents a Catalunya sempre que hi hagi els mecanismes adients per tal que qui les vulgui en castellà no les hagi de demanar –a50.	
Drets i deures	Drets i deures	Drets i deures	Drets i deures
La Generalitat ha de garantir l'ús normal del català i castellà i ha de prendre les mesures adients per tal que tothom els conegui i que	Tothom té el dret d'utilitzar el català i el castellà i els ciutadans de Catalunya tenen el deure i el dret de conèixer-los. – a6	Tothom té el dret d'utilitzar el català i el castellà i els ciutadans de Catalunya tenen el deure i el dret de conèixer-los. Ningú pot ser discriminat	Tothom té el dret d'utilitzar el català i el castellà i només el deure de conèixer el castellà. Només el castellà és la llengua exigible. – a6

hi hagi igualtat plena de deures i drets. -a3		per l'ús del castellà o català – a6	
	Ningú pot ser discriminat per raons lingüístiques. - 32	Ningú pot ser discriminat per raons lingüístiques. - 32	Ningú pot ser discriminat per raons lingüístiques. - 32
	Totes les administracions que actuen a Catalunya i els particulars, si és el cas, han de respectar i aplicar els drets que dictin l'Estatut en els capítols I, II i III, i els poders públics de Catalunya han de dictar les disposicions d'acord a aquests drets. – a37	Només les administracions de Catalunya i els particulars, si és el cas, han de respectar i aplicar els drets que dictin l'Estatut en els capítols I, II i III. L'administració de l'estat només ha d'aplicar els drets dels articles 32 i 22. Els poders públics de Catalunya han de dictar les disposicions d'acord a aquests drets. –a37	Només les administracions de Catalunya i els particulars, si és el cas, han de respectar i aplicar els drets que dictin l'Estatut en els capítols I, II i III. L'administració de l'estat només ha d'aplicar els drets dels articles 32 i 22. Els poders públics de Catalunya han de dictar les disposicions d'acord a aquests drets. –a37
Competències en llengua	Competències en llengua	Competències en llengua	Competències en llengua
La Generalitat té competències en cultura – a9 Té competències plenes en ensenyament sens perjudici d'allò que disposen els articles de la Constitució i Lleis Orgàniques - a15 <i>Hi ha moltes altres competències que poden afectar a la llengua catalana i que aquí no hem esmentat.</i>	La Generalitat té plenes competències en ensenyament no obligatori i obligatori no universitari. – a131 La Generalitat té plenes competències en el català i occità (compartides amb el Conselh General d'Aran). –a143 <i>Hi ha moltes altres competències que poden afectar a la llengua catalana i que aquí no hem esmentat.</i>	La Generalitat té plenes competències en ensenyament no obligatori i obligatori d'educació infantil. – a131 La Generalitat té plenes competències en el català i occità. (compartides amb el Conselh Generau d'Aran). –a143 <i>Hi ha moltes altres competències que poden afectar a la llengua catalana i que aquí no hem esmentat.</i>	La Generalitat no té competències exclusives en ensenyament no obligatori i obligatori d'educació infantil. – a131 La Generalitat té plenes competències en el català i occità. (compartides amb el Conselh Generau d'Aran). –a143 <i>Tanmateix, la competència exclusiva de la Generalitat en matèria de llengua pròpia queda delimitada indirectament per la fonamentació jurídica dels art. 6, 33, 34, 35 i 50.</i>
Relacions amb els altres territoris de parla catalana	Relacions amb els altres territoris de parla catalana	Relacions amb els altres territoris de parla catalana	Relacions amb els altres territoris de parla catalana
La Generalitat podrà sol·licitar a les Corts Generals l'autorització per arribar a convenis amb els altres territoris lligats culturalment i llengua. – a27	La Generalitat ha de promoure la cooperació amb els altres territoris de parla catalana i pot establir-hi convenis. –a6 – a12	La Generalitat ha de promoure la cooperació amb els altres territoris de parla catalana i pot establir-hi convenis. –a6 – a11	La Generalitat ha de promoure la cooperació amb els altres territoris de parla catalana i pot establir-hi convenis. –a6 – a11
	Ensenyament	Ensenyament	Ensenyament
	El català és la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament universitari i no universitari- a6 -a35	El català és la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament universitari i no universitari- a6 -a35	El català i el castellà poden ser la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament universitari i no universitari

			universitari- a6 –a35
	Totes les persones tenen el dret de rebre l'ensenyament no universitari en català. – a35	Totes les persones tenen el dret de rebre l'ensenyament no universitari en català. – a35	Totes les persones tenen el dret de rebre l'ensenyament no universitari en català i castellà. S'ha de garantir el dret dels ciutadans a rebre, durant els estudis bàsics, l'ensenyament en català i castellà. El català pot ser el centre de gravetat, però sense excloure el castellà com a llengua docent. (els poders públics, comunitat autònoma i Estat són els que determinaran l'ús de la llengua en el sistema educatiu)–a35
	Els alumnes tenen el dret de no ser separats per raó de llur llengua habitual – a35	Els alumnes tenen el dret de no ser separats per raó de llur llengua habitual – a35	Els alumnes tenen el dret de no ser separats per raó de llur llengua habitual – a35
	Els alumnes que s'incorporen més tard tenen dret de rebre suport lingüístic- a35	Els alumnes que s'incorporen més tard tenen dret de rebre suport lingüístic- a35	Els alumnes que s'incorporen més tard tenen dret de rebre suport lingüístic- a35
	A la universitat els professors i alumnes poden expressar-se en català, castellà i occità – a35	A la universitat els professors i alumnes poden expressar-se en català, castellà i occità – a35	A la universitat els professors i alumnes poden expressar-se en català, castellà i occità – a35
	Justícia	Justícia	Justícia
	Els actes jurídics són vàlids tan en català com en castellà. –a32	Els actes jurídics són vàlids tan en català com en castellà. –a32	Els actes jurídics són vàlids tan en català com en castellà. –a32
	Les persones poden utilitzar davant l'administració de justícia i registres públics el català, l'occità i el castellà, i tenen dret a rebre la documentació oficial emesa a Catalunya en la llengua sol·licitada. –a33	Les persones poden utilitzar davant l'administració de justícia i registres públics el català, l'occità i el castellà, i tenen dret a rebre la documentació oficial emesa a Catalunya en la llengua sol·licitada. –a33	Les persones poden utilitzar davant de l'administració de justícia i registres públics el català, l'occità i el castellà, i tenen dret a rebre la documentació oficial emesa a Catalunya en la llengua sol·licitada, llevat que els òrgans jurisdiccionals o constitucionals siguin de naturalesa estatal si la seva activitat s'exerceix o fa referència a tot el territori espanyol. En aquest cas només hi ha el dret d'utilitzar el castellà. –a33
	Els jutges i càrrecs de	Els jutges i càrrecs de	Els jutges i càrrecs de

	justícia per actuar a Catalunya han d'acreditar un nivell suficient de català. –a33	justícia per actuar a Catalunya han d'acreditar un nivell suficient de català. –a33	justícia per actuar a Catalunya no han d'acreditar un nivell suficient de català, llevat que ho determini una llei estatal –a33
	Les persones poden adreçar-se per escrit en català al òrgans jurisdiccionals de l'Estat – a33	Les persones poden adreçar-se per escrit en català al òrgans jurisdiccionals de l'Estat – a33	Les persones no poden adreçar-se per escrit en català al òrgans jurisdiccionals de l'Estat – a33
	Les proves, concursos i oposicions als òrgans judicials es poden fer tant en català com en castellà. – a101	Les proves, concursos i oposicions als òrgans judicials es poden fer tant en català com en castellà quant es realitzin a Catalunya – a101	Les proves, concursos i oposicions als òrgans judicials no es poden fer en català, o en tot cas ha d'ésser una llei estatal qui ho determini. -a101
	Per ser magistrat, jutge o fiscal a Catalunya cal acreditar un nivell suficient de català d'acord amb la llei.– a102	Per ser magistrat, jutge o fiscal a Catalunya cal acreditar un nivell suficient de català d'acord amb la llei.– a102	Per ser magistrat, jutge o fiscal a Catalunya no cal acreditar un nivell suficient de català, en tot cas és només una llei estatal qui ho pot determinar. – a102
	El personal de l'administració de justícia ha d'acreditar el mateix nivell de català que s'exigeix per al personal de la Generalitat i és el Consell de Justícia de Catalunya qui en comprova les condicions i l'acompliment -a102	El personal de l'administració de justícia ha d'acreditar un nivell suficient de català però no pas el mateix nivell de català que s'exigeix per al personal de la Generalitat. -a102	El personal de l'administració de justícia no ha d'acreditar un nivell suficient de català -a102
	Consumidors i usuaris	Consumidors i usuaris	Consumidors i usuaris
	Les persones tenen el dret d'ésser ateses en català, occità i castellà, per disponibilitat lingüística d'acord ho estableixi la llei. – a34	Les persones tenen el dret d'ésser ateses en català, occità i castellà, per disponibilitat lingüística d'acord ho estableixi la llei. – a34	Les persones no tenen el dret d'ésser ateses de manera immediata, general i directe en les relacions privades en català, occità i castellà, en llur condició d'usuàries o consumidores. El dret de ser atès en aquestes llengües és restrictiu i cal valorar com es desenvolupa. – a34
	L'administració ha de promoure que com a mínim l'etiquetatge, l'embalatge i les instruccions dels productes siguin en català. – a50	L'administració ha de promoure que l'etiquetatge, l'embalatge i les instruccions dels productes siguin en català sempre que hi siguin també en castellà. – a50	L'administració ha de promoure que l'etiquetatge, l'embalatge i les instruccions dels productes siguin en català sempre que hi siguin també en castellà. – a50
	Occità	Occità	Occità
	Hi ha el dret de	Hi ha el dret de	Hi ha el dret de

	relacionar-se, utilitzar i ésser atès en aranès a la Vall d'Aran i fer-lo servir en les relacions amb la Generalitat. Cal determinar amb una altra llei la resta de drets. –a36	relacionar-se, utilitzar i ésser atès en aranès a la Vall d'Aran i fer-lo servir en les relacions amb la Generalitat. Cal determinar amb una altra llei la resta de drets. –a36	relacionar-se i utilitzar-lo, però no pas d'ésser atès en aranès a la Vall d'Aran, però sí de fer-lo servir en les relacions amb la Generalitat. Cal determinar amb una altra llei la resta de drets (però el TC remet als arguments que dóna dels arts. 33, 34 i 35 pel que fa al català). – a36
--	---	---	---

Font dels quadres: Elaboració pròpia.

© Plataforma per la Llengua

Plataforma per la Llengua
Via Laietana, 48 A, principal 2a
08003 Barcelona
Tel. 93 321 18 03
www.plataforma-llengua.cat